

Nous escenaris de producció industrial de planta aromàtica i medicinal als sistemes agraris tradicionals de Catalunya

Resum

El projecte pretén analitzar el comportament de diferents varietats comercials d'un conjunt d'espècies de plantes aromàtiques i medicinals (PAM) que podrien cultivar-se a escala comercial en diferents escenaris agraris de Catalunya.

S'han escollit aquelles espècies que tenen bona demanda al mercat tant en planta seca com en oli essencial i que es poden adaptar a diferents condicions de cultiu.

Durant aquest temps de treball es vol recollir suficient informació de maneig del cultiu incloent-hi la mecanització sobre tot de control de males herbes i de collita i dels sistemes de transformació industrial (assecatge i destil·lació) que ajudin a plantejar una estratègia de posada en cultiu real i a gran escala.

A l'hora també es vol observar si aquest tipus de cultius tenen una incidència sobre les poblacions d'insectes pol·linitzador i si poden ser compatibles per a fer-ne cultiu a les zones ZEPA.

Objectius

Els objectius que es pretenen son:

1. Avaluar la resposta agronòmica, la qualitat (composició química) i les necessitats culturals i de mecanització del cultiu a gran escala d'algunes espècies de PAM per tal de plantejar un escalat de producció integrat dins dels sistemes de cultiu actuals majoritaris entre els socis de la cooperativa Fruits de Ponent i els regants del sistema de reg Segarra-Garrigues.
2. Obtenir una anàlisi real i contrastada de viabilitat econòmica i tècnica de la producció a escala industrial d'algunes espècies de PAM introduïdes com a possibles cultius en els sistemes agraris a Catalunya. Aquesta anàlisi ha d'incloure la maquinària de cultiu i els equipaments de transformació primària necessaris (per destil·lació i assecatge) i ha de servir com a eina de decisió per a escalar la dimensió del cultiu fins a establir futurs escenaris de producció industrial que complementin i diversifiquin les produccions agrícoles actuals.
3. Observar la compatibilitat del maneig cultural aplicat a aquests cultius amb la conservació de les espècies d'aus estepàries en els espais agraris declarats com a ZEPAS per tal de poder incloure també el cultiu de PAM com a una possible alternativa productiva a les zones ZEPA.
4. Valorar l'impacte d'aquests cultius en la biodiversitat mesurant la seva funció com a potenciador i mantenidor de poblacions d'insectes pol·linitzadors en les pròpies plantacions i en els espais agraris adjacents.

Descripció de les actuacions previstes en el projecte

Es treballarà en quatre àmbits:

Agrícola: seguiment de les plantacions per tal d'avaluar rendiments de biomassa i oli essencial i qualitat d'aquest en les diferents varietats de cada espècie assajada en els diferents indrets. Contrastar sistemes de maneig del cultiu a l'abast i definir un possible escenari de producció a gran escala.

Ambiental: contrastar el maneig del cultiu i la fenologia d'aquestes espècies de PAM amb les espècies d'ocells que habiten a les zones ZEPA i que necessiten mesures de protecció especial així com avaluar el paper dels cultius de PAM com a potenciadors de les comunitats d'insectes pol·linitzadors.

Tecnologia de transformació de la biomassa: contrastar les possibilitats comercials d'instal·lacions d'assecatge i destil·lació existents al mercat i escollir aquella que millor s'adapti a les necessitats de la producció escalada.

Comercialització i mercat: s'utilitzaran mostres tant d'olis essencials com de planta seca obtinguts a les parcel·les per a fer una prospecció del mercat, nacional i internacional i intentar copsar les possibilitats de lligar acords comercials que garanteixin l'escalat de producció.

Resultats esperats i recomanacions pràctiques

Els resultats que es volen aconseguir en el marc del projecte seran:

- Resposta agronòmica (dades empíriques de rendiment de biomassa i oli essencial) de les diferents espècies en els diferents indrets de cultiu i sota les dotacions de reg assajades, i aprenentatge del seu maneig cultural pel que fa al control de les males herbes, necessitats de fertilització i problemes fitosanitaris.
- Caracterització química (quimiotip) de la biomassa obtinguda, com a mesura de qualitat, per a les diferents varietats assajades.
- Anàlisi de la viabilitat econòmica del cultiu de les espècies escollides.
- Definició d'unes àrees de producció per espècies d'acord amb els resultats obtinguts, la informació consultada i la demanda de mercat.
- Disponibilitat de material vegetal.
- Definició de la necessitat de mecanització dels cultius a escala industrial (incidint en la tecnologia de desherbatge i de recol·lecció).
- Definició (tecnologia escollida i dimensionament) d'una instal·lació de transformació (destil·ladora, assecador) a escala industrial.
- Avaluació qualitativa de l'aptitud i compatibilitat del cultiu d'aquestes espècies amb la conservació d'espècies d'aus estepàries.
- Contribució d'aquests cultius com a potenciadors de les comunitats de pol·linitzadors en el paisatge agrícola.
- Primers contactes amb el sector industrial amb material comercial (planta seca i oli essencial) propi.

Líder del Grup Operatiu

ENTITAT: Cooperativa Fruits de Ponent SCCL

E-MAIL DE CONTACTE: marc.nart@fruitsponent.com direccio@fruitsponent.com**Coordinador del Grup Operatiu**

ENTITAT: Consorci Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalunya

E-MAIL DE CONTACTE: roser.cristobal@ctfc.es**Altres membres del Grup Operatiu (perceptors d'ajut)**

ENTITAT: Aigües del Segarra-Garrigues S.A.

E-MAIL DE CONTACTE: xpetit@aigues-asg.es

ENTITAT: Consorci Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalunya

E-MAIL DE CONTACTE: roser.cristobal@ctfc.es**Altres membres del Grup Operatiu (no perceptors d'ajut)**

ENTITAT: Laboratori VENTÓS

E-MAIL DE CONTACTE: gparramon@ventos.com**Àmbit/s temàtic/s d'aplicació**

☒	Sistema de producció agrària
☒	Pràctica agrària
☐	Equipament i maquinària agrària
☐	Ramaderia i benestar animal
☒	Producció vegetal i horticultura
☐	Paisatge / Gestió del territori
☐	Control de plagues i malalties
☐	Fertilització i gestió dels nutrients
☐	Gestió del sòl
☐	Recursos genètics
☐	Silvicultura
☐	Gestió de l'aigua
☐	Clima i canvi climàtic
☐	Gestió energètica
☐	Gestió de residus i subproductes
☐	Gestió de la biodiversitat i del medi natural
☐	Qualitat alimentària / processament i nutrició
☐	Cadena de subministrament, màrqueting i consum
☐	Competitivitat i diversificació agrària i forestal
☐	General

Àmbit/s territorial/s d'aplicació

PROVINCIA/ES	COMARCA/QUES
Lleida	Garrigues, Segarra, Noguera

Difusió del projecte (publicacions, jornades, multimèdia...)

Comunicació: entenent que és un nivell d'informació general sense contingut tècnic específic es proposen les següents accions:

- A través de cartells i rètols a les parcel·les de cultiu indicant el nom del projecte, els participants i les fonts de finançament.
- A través de les xarxes socials de cadascun dels integrants del grup operatiu i a partir del segon any s'aniran penjant "píndoles" en forma d'àudios, vídeos o de breus que informaran de fets rellevants del projecte.
- Es crearà un mostrari de planta seca i olis essencials que servirà com a material de promoció per a oferir a les empreses consumidores o als assistents a les activitats de divulgació.
- Es realitzarà un vídeo curt que servirà tant com a material de promoció com de divulgació i que es distribuirà per aquelles associacions professionals que puguin estar interessades amb el projecte: STANPA, AEFAA, AFEPADI, etc.
- L'últim any del projecte, quan les plantacions ja estiguin una mica consolidades, es participarà com a mínim en dues fires especialitzades per a donar a conèixer el projecte (si és possible).
- A partir del segon any del projecte, s'oferiran un parell de dies de "portes obertes" per a veure les plantacions i les instal·lacions orientades una agricultors professionals i l'altra al sector consumidor (laboratoris i majoristes).
- Els resultats del projecte (fites intermitges i finals) s'aniran dipositant a diferents webs dels socis i les fites finals a plataformes de difusió sectorials (web del DARP, Observatori Forestal Català i xarxes socials).

Divulgació: difusió a nivell professional que es farà al 2022:

- 2 jornades tècniques presencials (si es possible) orientades al sector agrari i al sector industrial consumidor de PAM amb visites als camps de producció on s'exposaran els resultats obtinguts, la viabilitat econòmica del cultiu i el funcionament del futur centre de transformació amb les instal·lacions i els equipaments que disposarà. Aquestes jornades es vehicularan a través de les jornades PATT del DARP.
- Edició de 6 itineraris de cultiu de diferents espècies.
- 2 articles divulgatius a revistes especialitzades del sector agrari (Revista agricultura, Profesional agro, Phytoma, Revista Horticultura, Revista fructicultura professional, Agricultura y Ganadería Ecológica, etc.)
- 2 articles divulgatius a revistes especialitzades del sector industrial (Industria cosmética, Beautyprof, Revista Industria Química, Farmaespaña industrial, Revista de Fitoterapia, Revista alimentaria, Tecnoalimen, Alimarket, Erboristeria Domani, etc.)

Pàgina web del projecte

No en té. El projecte estarà indicat en a les webs dels socis que hi participen.

Altra informació del projecte

DATES DEL PROJECTE	PRESSUPOST TOTAL
Data d'inici (mes-any): juliol 2020	Pressupost total: 179.870,00 €
Data final (mes-any): setembre 2022	Finançament DARP: 73.509,08 €
Estat actual: En execució	Finançament UE: 55.454,22 €
	Finançament propi: 50.906,70 €

Amb el finançament de:

Projecte finançat a través de l'Operació 16.01.01 (Cooperació per a la innovació) a través del Programa de desenvolupament rural de Catalunya 2014-2020.

Ordre ARP/133/2017, de 21 de juny, per la qual s'aproven les bases reguladores dels ajuts a la cooperació per a la innovació a través del foment de la creació de grups operatius de l'Associació Europea per a la Innovació en matèria de productivitat i sostenibilitat agrícoles i la realització de projectes pilot innovadors per part d'aquests grups, i Resolució ARP/1531/2019, de 28 de maig, per la qual es convoca l'esmentat ajut.

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Agricultura,
 Ramaderia, Pesca i Alimentació**

Fons Europeu Agrícola
 de Desenvolupament Rural:
 Europa inverteix en les zones rurals